

פרשת המינוי של מנכ"ל כימיקלים לישראל

בישיבת מועצת-המנהלים האחרונה של "כימיקלים לישראל" הודיע יו"ר מועצת-המנהלים, **חיים גבתי**, כי שר-המיסור והתעשייה **יגאל הורביץ** מבקש שכמנכ"ל החברה ימונה **אליהו תאומים**. גבתי הודיע כי ועדת שלושה מיוחדת, שהוקמה כדי לבחור במועמדים, החליטה על תאומים. הצורך במנכ"ל התעורר אחרי פטירתו של **מרדכי מקלף**.

תאומים משמש כיום מנכ"ל של מיפעל חומרי-הדברה "אגון", והוא גם בעל 8.5% מן המניות בו. שאר המניות נחלקות לקונצרן "כור" (50%), מרק מושביץ (24%) ואחרים.

ועדת השלושה שהמליצה על תאומים מורכבת מגבתי עצמו, ממנכ"ל מישרד המיסור-הר-התעשייה, **עמוס מר-חיים** וממארק מושביץ, שותפו של תאומים ל"אגון". מיפעל "אגון" קשור כבר כיום בקשרים עיסוקיים וכלכליים עם קונצרן "כימיקלים לישראל", שממנו הוא רוכש חלק מהומרי-הגולם שלו, וכל הסיכויים מורים כי קשרים אלה יתרחבו בעתיד.

טעם ראשון לפגם נמצא בכך שמושביץ היה שותף לבחירת שותפו. בטעם זה בלבד די היה כדי לפסול את הבחירה. הטעם השני, החמור יותר, הוא בניגוד-האינטרסים הקיים בין המשך בעלותו של תאומים במיפעל "אגון" לבין ניהולו את קונצרן "כימיקלים לישראל". בשעתו נחקק חוק האוסר על עובדי מדינה וחברות ממשלתיות לעבוד לעבוד בחברה לא-ממשלתית שעמן היו קשורים בתוקף תפקידם הקודם, למשך תקופת צינון בת שנתיים.

ואילו כאן מתרחש אותו הדבר — במהופך. אם לזכור גם את ההחלטות של ועדת אשר, הנוגעות אומנם לשרים אך יש לראות בהן קו מנחה כללי. ברור כי תאומים לא יוכל לכהן כמנכ"ל "כימיקלים לישראל" אלא אם ימכור את חלקו ב"אגון", וגם אז יהיה הדבר בספק.

אגב, בישיבת מועצת-המנהלים לא הגיעו לידו החלטה מאחר שאחד החברים תבע לקבל חוות-ידעת מיספטיית בשאלת ניהוד-האינטרסים, וקבלת ההחלטה נדחתה עד לקבלת חוות-הדעת של ד"ר יובל לוי.

הלוקשים של היהלומנים:

הסינדיקט מאשים את ישראל

בספסרות בינלאומית

מדוע זרמו היהלומנים לישראל? ה"פרובסט" טוען כי המיסור ביהלומנים מחושב בדולרים. היהלומן הישראלי חי במדינה שבה יש אינפלציה של יותר מ-40%, ובה הוא מקבל מן הממשלה הלוואות בדולרים לרכישת יהלומנים בריבית של 6%, שהיא ממש סובסידיה. המימון של ישראל הוא הזול בעולם, ולכן: למה להחזיק דולרים רופפים, כשאפשר להחזיק

לקראת הקונגרס הבינלאומי של היהלומנים, שנערך באחרונה בישראל, ניסו ראשי בורסת היהלומנים להסביר את הריב בינם לבין הסינדיקט הלונדוני, ש"הטיל היטל מיוחד של 40% על היהלומנים הנמכרים בעיקר לישראל. הם ניסו גם להסביר מדוע נוצר מחסור מלאכותי של יהלומיגולם במשך חצי-שנה, מדוע עלו מחירי הגלם תוך שנה ב-100 אחי-

יהלומנים בסינדיקט הלונדוני באנקו

זיק יהלומנים במימון זול? התוצאה: מחירי יהלומי-הגלם עלו ב-100 אחוזים ויהלומני ישראל, הפטורים מתשלום מס-הכנסה ומניהול ספרים, עשו רווח של 100 אחוזים בספסרות פשוטה ובמימון ממשלתי זול ורבי-היקף.

כדי לבלום את ישראל, הטיל הסינדיקט קט את ההיטל המיוחד של 40% במטרה לספוג מיהלומני ישראל בחזרה חלק מ-ריווחי הספסרות שלהם. במקביל גרמה ההתייקרות את ירידת הביקוש ליהלומנים, והחנות "טיפאני" פירסמה מודעה המזהירה כי מחירי היהלומנים גבוהים מדי, וכי כדאי לבדוק היטב לפני הק

זים, ומדוע החל עתה משבר במכירת היהלומנים המלוטשים — המסכן גם את התעשייה בישראל.

ההסבר שניסו משה שניצר ועמיתיו למכור (ובהצלחה, בעיקר לעיתון "הארץ" הפורסם הסברים אלה ללא נידע-פעף), היה כי הרוסים החליטו לערער את שליטת הסינדיקט בחומרי-הגלם, הפסיקו למכור סחורה ובכך גרמו מחסור מלאכותי. אך כל עיתון רציני בעולם (כולל ה"ד"ר שבועון הכלכלי האמריקאי רבי-היקף "פורבס", בגיליונו מה-17 באפריל), מאשים במפורש את היהלומנים הישראלים בספסרות, בקנה-מידה שאיים למוטט את תעשיית היהלומנים הבינלאומית.

ה"פורבס" ריאיין את ראשי הסינדיקט הלונדוני, שתקפו את ישראל במילים בר-טות. לפי השבועון, יהלום מקובל של קאראט שעלה בשנה שעברה 12.5 אלף דולר, נמכר עתה ב-20 אלף דולר ואצל הרוי וינסטון בניו-יורק יבקשו גם 32 אלף. המחירים עלו עדי-כדי-כך ש"אליזבת טיילור הציעה למכירה ב-4 מיליון דולר את היהלום בן 69 הקאראט שהעניק לה ריצ'ארד ברטון בשנת 1969 (ושעלה אז מיליון דולר). מה קרה, אם כן?

אמר מנהל בכיר בסינדיקט: "אנו היינו נוסדר, והזרמנו לשוק כל כמות של סחורה שהיתה לנו. אבל ישראל קנתה מאיתנו מדי שנה חומרי-גלם ב-20% יותר מאשר בשנה הקודמת. הם מייבאים יותר מכפי שהם מייצאים, ומשקיעים במלאי גדול בצורה לא-סבירה.

ואכן, קבע ה"פורבס", הנתונים הרישמיים של ישראל מוכיחים זאת, בעוד ה"יבוא הנקי של יהלומיגולם לישראל עלה מ-5.8 מיליון קאראט בשנת 1975 ל-11.2 מיליון קאראט בשנת 1977. היה הייצוא בשנת 1975 2.7 מיליון קאראט ובשנת 1977 3.35 מיליון קאראט בלבד. מכירות יהלומנים של הסינדיקט לישראל גדלו מ-3.06 מיליון קאראט בשנת 1975 ל-5.2 מיליון בשנת 1977. את השאר רכשו ישראליים ממקורות שמחוץ לסינדיקט.

שימרון לוחץ

ליישום המלצותיו

עורך-הדיון ארווין שימרון ייפגש השבוע עם שר-המיספטים **שמאל תמיר**, לבירור תלונותיו על כך שטרם נעשה דבר ליישום המלצות ועדתו. בין השאר פורסם, כי לפני חודשיים הוצי סוכם של שימרון ייפגש עם היועץ-המיספטי לי-ממשלה, **אהרון ברק**, לדיון בהמלצת היועדה להקמת ועדת שרים לאכיפת החוק, אך מפאת ריבוי נסיעותיו של היועץ לחו"ל עם ראש-הממשלה, לא נמצא הזמן לפגישה זו.

שימרון קבל באוזני מקורביו כי האוצר לא הגשים אף המלצה אחת, מונע את איחוד הגבייה של מס-הכנסה ומס-ערך-מוסף, לא הקים מחלקה חדשה באוצר לגבייה מיוחדת של פשע מאורגן, ולא עשה דבר לתיאום זרועות הגבייה שלו ושל לפני כחודש הציע שר-המיספטים לי-שימרון שיכהן כשופט עליון. ההצעה נשנתה על-ידי נשיא לישכת עורכי-הדיון **יצחק טוניק**, אך שימרון השיב כי מפאת התחייבות לקוחות לא יוכל להסכים להצעה אלא בעוד שנתיים בלבד.

יצירות אגם

בעליית מחיר

מחלתו האנושה של האמן **יעקב אגם** עוררה ביקוש מוגבר ליצירותיו, וגם למדליית אגם המופצת באחרונה. המדליה (זהב) הודפסה לרגל 30 שנה למדינה, והיא נושאת את חתימתו של האמן. הודפסו 500 מדליות שהן נמכרו כבר 300, בעיקר לקבוצה אמריקאית.

"גראנאדה", "מרקורי מונארך". אלה מודפים בגלל מערכת-הגנה טובה יותר, או-לם רצוי לחכות לדגמים של השנה הבאה, שכן הניסיון מוכיח ש"פורד" מוציאה ל-שוק דגמים לא-שלמים, והיא משכללת אותם על סמך ניסיון הצרכנים. ה"פייר מונט" עולה לצרכן 4,552 דולר, וניתן להשיגה — עם 4 צילינדרים ב-120 דולר פחות.

האיגוד מוסר כי מכוניות "גנראל מורטורס", מהדגמים "פניקס", "נובה", "סקיילארק" ו"אומגה" יוצאו מן השוק עם הופעת הדגמים החדשים, ובשנת 1979 ייפסק ייצורם. נמסר כי מכוניות "קרייזלר" מדגמים "אספן" ו"וולאר" טובות כשהן עובדות ללא תקלות, אולם הן השיגו שיא בתקלות ובתיקונים. ה"מכוניות של", אמריקן מוטורס", "פאקר" ו"קונקורד" מדורגות בסוף הרשימה לא בגלל חסרונות, לא בגלל היעדר יתרון.

איגוד הצרכנים

האמריקאי ממליץ

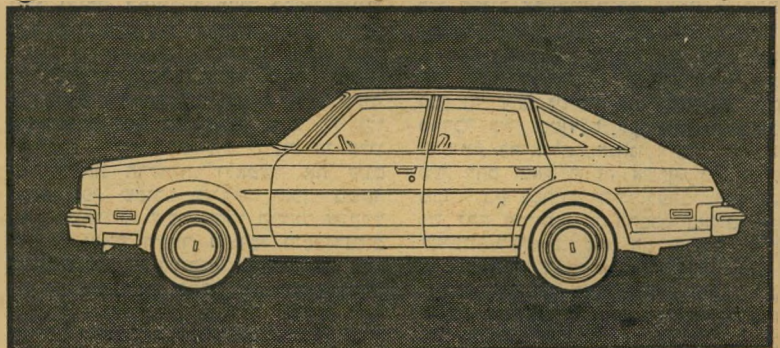
על מכוניות

ביטאון איגוד הצרכנים האמריקאי, ביגיליונו האחרון (מארס 1978) בחן את הדגמים החדשים של המכוניות הקרויות בארצות-הברית, "מכוניות חסכוניות קומפקטיות". המועדפת על-ידו היא הדגם החדש של "גנראל מוטורס", "האולדסמוביל קטלס", ובאותה רמה לערך, "שב-רולט" מדגם "מאלבו". ברמה דומה, אך מומלצת פחות נמצאות, "ביואיק סנטורי" ו"פונטיאק לה-מאנס". כל הדגמים מומלצים עם מנוע של 6 צילינדרים.

הזולה ביותר (באמריקה) מבין המכוניות היא ה"מאלבו" שמחירה, הכולל הילוכים והגה אוטומטיים, מעצורי-כוח, מפשיר-אדים בחלון האחורי וצמיגים הוא, לקונה, 5015 דולר ולסוכן 4,120 דולר. מיוזג-אוור יש להוסיף 544 דולר.

מחיר ה"אולדסמוביל קטלס" (דגם 1978) הוא, לצרכן האמריקאי, 6,337 דולר. בישראל מחירה של המכונית 600 אלף ל"י, מזה כ-400 לירות מיסים וכ-100 אלף לירות הובלה. על מכוניות אלו מוטל מס של 300% החל גם על ההובלה היקרה. אגב, עליית שער הדולר בימים אלה תייקר את מכוניות הייבוא ב-10% לפחות.

איגוד הצרכנים האמריקאי מעדיף, בין המכוניות של "פורד", את הדגמים החדשים "פיירמונט" ו"מרקרויזפיר" על-פני

"אולדסמוביל קאטלס", קנייה טובה